

„Edinost“

Za vsak teden na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročnina znaša:

za celo leto . . . . . 24 kron
za pol leta . . . . . 12 „
za četrt leta . . . . . 6 „
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročnem brez priložene naročnine se uprava ne odira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 svč.); livena Trsta pa po 8 stotink (4 svč.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petlu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslani, osmrtnice in javne zahvale; domaći oglaš itd. se računajo po pogodbi

Val dopisi naj se pošiljajo uredništvu Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo Rokopisni se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglaš sprejema upraviteljsko. Naročnino in oglaš je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upraviteljsko, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

odgovorni urednik Fran Gođnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnjen v tiskarni konsorcija lista „Edinost“, v Trstu

IV. shod slovenskih časnikarjev v Ljubljani.

(Dalje.)

V nedeljo ob 9. uri predpoludne so se novinarji jeli zbirati v lepi dvorani »Mestnega doma« in kmalu je bil zbran res lep, pravi parlament.

V imenu pripravljalnega odbora sta pozdravila zborovalce gg. dr. Triller in dr. Lampe. Potem se je izvršilo konstituiranje predsedništva, kakor smo že sporočili.

Na predlog predsednika Dule je shod odposlal Njeg. Veličanstvu udanostno brzojavko, a na predlog podpredsednika Hovorka ministroma Pientaku in Rezeku brzojavna pozdrava.

Na to je pozdravil novinarje gospod župan ljubljanski, Ivan Hribar. Izrazil je svoje veselje na tem, da je lanski shod v Dubrovniku vsprejel njegovo povabilo. Prebivalstvo ljubljansko je ratifikovalo to povabilo, o čemer priča prisrčni vsprejem. To je za nas velik dogodek, ko zboruje v Ljubljani nekaj slovenski parlament, kateremu želi najboljšega uspeha. Naravno je, da se bodo pojavljale razne želje in nazori; želeli pa je, da bi razpravljali le o tem, kar je neobhodno potrebno. Govornik je to zborovanje primerjal z rodinjo, v kateri je več odraslih sinov. Vsaki njih ima svoje misli, svoje težnje. Ali vseh spaja vez ljubezni rodbinske, ljubezen do skupne matere! Tudi nas naj veže skupna ljubezen do matere Slave. (Živahno pritrdjevanje.) Vodi naj vas vez bratska in stanovska do uspeha.

Govornik se je spominjal reka cerkvenega očeta: In necessariis unitas, in omnibus caritas... (V potrebnem bodimo zložni, v vsem pa potrpežljivi!)... dubia (kar je dvomljivost) pa pustite na strani! (Živahno ploskanje). Potem bo vspeh popola. Govornik je zaključil z izrekom Kollarja: Ne govorite: Jaz sem Slovak, jaz Čeh, jaz Rus... ampak govorite: Jaz sem Slovan.

Nagovor g. župana je bil vsprejet z veliko in vsestransko pohvalo.

Na to so se takoj začela posvetovanja. Iz razlogov, katerih ni treba povdarjati, ne moremo tu poročati o razpravah; kar pa siicer tudi ni potrebno, ker bo itak vse priobčeno v posebni knjigi in bo možno pozneje govoriti o tem in onem. Za sedaj se moramo in moramo torej omejiti na zabeležene vsprejetih predlogov in storjenih sklepov.

PODLISTEK

MELITA.

Povest iz naše dobe.

Spisal Josip Eizen Tomič; prevedel Radi.

Prvi del.

I.

Vspreh prvega leta je bil jako povoljen. V kobilarni je zraslo lepo število zreb, katerim ni bilo kaj reči. Grof se je že naprej veselil lepega dobička, katerega bo kmalu imel od tega. Ali nesrečen slučaj je uničil vse lepe osnove njegove. Radi nepazljivosti slug, ki so bili nameščeni v kobilarni, se je pojavila v njej konjska bolezen, katera je vladala v okraju in je ugonobila veliko število konj. Zguba je bila tako velika, da se ni dalo nič rešiti. Kar ni poginilo, se je moralo pomoriti, da se bolezen ne bi razširjala naprej. Bil je to velik vdarec za grofa. Ne le da mu je propala kobilarna, temveč tudi glavnicu je moral povrniti. Denarja ni imel gotovega, a to ga je prisililo, da je prodal lep hrastov, za sešnjo se ne popolnoma ugoden gozd v Hrastovcu, na kateri je grofica pazila kakor na svoje oko, misleča, da dobi iz njega doto za svojo Melito, kedar bi se

Prvi je predaval urednik »Narodnih listov« g. Jaromir Hruba o slovenski časnikarski dopisovalnici in je predlagal, naj sklene shod, da potom »Zveze«, ki se ima ustanoviti, zasnuje slovensko dopisovalnico. Vsprejeto.

Drugi je predaval gosp. Hovorka o »Osrednji zvezi slovenskih časnikarjev« in je prijavil, da so pravila že potrjena od ministerstva. Vsprejel se je predlog za osnutje take zveze.

Gospod Štefan Radić je v dolgem lepem govornu priporočal zasnutje časnikarskih učnih tečajev, na katere naj bi prihajali zastopniki vsega slovenskega časopisja. Resolucija, stavljen v tem zmislu, je bila soglasno vsprejeta.

Jako zanimivo in temeljito je predaval urednik »Narodnih listov«, dr. Jaroslav Preis, o stikih slovenskih narodov na narodno-gospodarskem polju oziroma na časni karstvo. Predavatelj je povdarjal, da se slovenski časnikarji morajo zavedati, da so sinovi delavskega naroda, da so zastopniki slovenskega delavstva in da to naše ljudstvo stoji ob robu gospodarskega propada. Vzbujati moramo torej v ljudstvu zmisel za gospodarsko združenje, za gospodarska društva in male posojilnice. Zbor je pritrldil temu in je bila vsprejeta Vergunova resolucija o potrebi soc. predavanja na časnikarskih shodih.

Urednik dr. Vladimir pl. Lewicki (Poljak) je utemeljeval resolucijo za ustanovo »občne slovenske matice«. Vsprejeta je bila resolucija:

IV. shod slovenskih časnikarjev v Ljubljani so klanja veleumom slovenskim, ki so vsi spoznali veliko važnost slovenske ideje, ter izraža prepričanje, da je glavna naloga slovenskega tiska, stalno in sistematično apoznavati svoje čitatelje z intelektualnim, kulturnim in političnim življenjem slovenskih rodov. — Zato IV. shod slovenskih časnikarjev v Ljubljani priporoča ustanovitev »Občne Slovske Matice«, katera imej ta namen, da izdaja in razširja cenene in poljudne knjžice o življenju, zgodovini in slovstvu slovenskih narodov.

Dr. Lampe je omenjal ministerske naredbe o koncesioniranju časnikarskih dopisovalnic. S to naredbo se dopisovalnice popolnoma podrejo obrtnemu zakonu. Časnikarstvo smatra tako pojmovanje za ponižujoče in škodljivo razvoju novinarstva.

omožila. S solzami v očesu se je sprijaznila s to prodajo, ker drugega izhoda ni bilo iz te neprilike.

Za tem poskusom je sledil drugi, isto tako nesrečen. Neki slepar, propal veleposelnik s Koroškega, ki se je pustolovno bavil z raznimi industrijalnimi podjetji, je rekel grofu, da so v planini, spadajoči k Delidvoru, bogate plasti premoga. Predočil mu je, kako se danes mnogo išče ta ruda in kako more v kratkem času zaslužiti mnogo denarja. Začeli so kopati poskušnjo in res so našli izvrstnega premoga. Grof, ki se je dolgo protivil temu podjetju, je bil sedaj pridobljen za osnovo. Sedaj je že trdno veroval, da tam dalje v drobu planine morejo biti neizerpne plasti premoga. Ali v ta posel je trebalo takoj začetkoma uložiti veliko svoto denarja. Morali so napraviti pot v planino do rovov, morali so najeti večih rudarjev, ki bodo iskali in kopali rudo, nabaviti orodja, namestiti dobrega strokovnjaka, kateri bi opravljal ta dela itd. Da dobi potrebnoglavnicu, je grof v nekej dunajskej banki vzel večje posojilo, katero je vknjižil na posestvo Hrastovae. V kratkem času se je pričelo veliko podjetje, v katerem je bil grofov poselovni drug njegov neznan svetovalec. Prvi

To je nazadovanje na polju omike in nikakor ne soglaš s hvaljeno svobodomiselnostjo. Hkrati je pa ta naredba največja nevarnost za nameravano slovensko dopisovalnico, kateri se na ta način lahko ustanovitev zabrani. Zato predlaga, da IV. shod slovenskih časnikarjev v Ljubljani protestira proti tej ministerski naredbi.

Soglasno sprejeto.

Gospod Jos. Vejvara (»N. Listy«, Praga) pa je omenjal znane razsodbe najvišjega sod. dvora, da časopis kakor tak ne more biti razžaljen. S stališča časti časnikarske predlaga, da se shod izreče proti pravnemu naziranju, da bi list ne mogel biti razžaljen.

Sprejeto.

S tem je dnevni red izvršen. Dr. Trešić-Pavičić (Zagreb) je povabil na to zborovalce, da naj gredo pred spomenik Vodnikov s Hrvati, kateri polože venec pod njegov spomenik.

Predsednik Dula je na to z iskrenimi besedami zahvalil zborovalce in vse, ki so pripomogli, da se je shod tako krasno izvršil ter je prosil Boga, da bi dal sklepom vspeha.

G. Chyliniski je zahvalil predsednika za taktno in spretno vodstvo zborovanja.

Shod je trajal od 9. ure predp. do blizu 2. ure pop. (Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 23. maja 1902

Driavni zbor. — Zbornica poslancev. — (Nadaljevanje včerajšnjega brzojavnega poročila.)

Posl. Choc je ojstro napadal pravosodnega ministra ter je tajne kvalifikacijske tabele imenoval škandal sodnijskega stanu, ker te tabele povzročujejo krivice v napredovanju uradnikov.

Govornik je urgiral hitro rešitev vprašanja glede avakultantov, zahteval, naj se v kratkem predloži načrt novega kazenskega zakona, ki naj bi izključal smrtno obsodbo. Govornik je zaključil z izjavo, da bo njegova stranka glasovala proti proračunu pravosodnega ministerstva, ker vidi v sedanjem pravosodnem ministru največega sovražnika češkega naroda.

vspeh je nadkrilil njiju pričakovanje. Izkopali so premoga za več železniških vagonov, a to je podjetnikoma odpiralo najlepše izglede v bodočnost. Sosednji posestaiki, ki so porogljivo govorili o tem podjetju in je krstili za mrtvorojenčka, so umolknili in s zavistjo v duši so začeli čakati, kako bo stvar napredovala. Tudi sama grofica Ana, katera je zaklinjala grofa, naj se ne spušča v podjetja, v katerih se ne razume, se je sedaj pomirila z moževno osnovo in gojila nado, da bo to podjetje prinašalo koristi in blagoslova rodinici.

Ali ta nada ni trajala dolgo. Čim se je dalje rovalo in kopalo, so bile vse plasti premoga redkeje in slabše. Rovali so v raznih smereh, a na rudo niso več naleteli. Grofov drug, kateri se je lotil baje podjetja s svojo poslovno vestnostjo in izkustvom, je svetoval, naj se na več krajih poskuša; no, grofa, kateri je bil sanguiničnega temperamenta, ozlovoljil je že ta prvi nevspeh tako, da ni hotel niti čuti o kakih nadaljnjih poskusih. »Kaj vse stanejo, ti poskusi!« je govoril grof svojemu drugu, kateri je lovil svojo srečo na grofov račun. »Brez denarnih žrtv se ne da nič velikega doseči«, je dodal propalica in se priporočil. Grof je moral

Posl. dr. Schücker se je pritoževal, da se o vsprejemanju v sodno službo na Češkem nemški kompetenti zastavljajo.

Vladni zastopnik, sekijski načelnik dr. Klein je odvrčal očitane, da upliva justično ministerstvo na sodnike ter da to ministerstvo ni zahtevalo od sodnikov nikoli kaj drugega, nego izvrševanje zakonov. Govornik je odgovarjal na razne druge pritožbe ter priznal, da je najviši sodni dvor preobložen z delom, čemur pa je mogoče odpomoči samo s tem, da se pomnože števila senatnih členov.

Dr. Klein je nadalje govoril o odvetniškem stanu, kateremu je izrekal priznanje za lojalno pomoč o izvajanju civilno pravnega zakona ter je izjavil, da je interes justične uprave jednak interesu odvetništva, namreč: dobra justica. Govornik je naznanil, da se v pravosodnem ministerstvu že dolgo bavijo z izdelovanjem novega kazenskega zakonskega načrta. Istotako se tudi izdeluje načrt novega policijsko-kazenskega zakona, kakor tudi načrt o reformi nespornega postoparja.

Tekom razprave je mladočeški poslanec Dyk najostreje napadal justičnega ministra, kateremu je očital germanizatorične tendence ter je justično upravo dolžil, da postoparavno nasprotno svojim dolžnostim ter zločinško.

Podpredsednik je pozval govornika radi teh izrazov na red, proti čemur so protestirali radikalni Čehi in mladočeška poslanca Brzorad in Březnovski ob velikem ropotu. Podpredsednik je potem tudi posl. Fresla pozval na red.

Zbornica je na to po 13urni seji vsprejela proračun justičnega ministerstva. — Ostala poglavja državnega proračuna vsprejela je zbornica brez razprave, s čemer je bilo rešeno drugo čitanje proračuna. Na dnevnem redu današnje seje je tretje čitanje proračuna.

Trozveza v italijanski komori.

Dne 21. t. m. je italijanska komora začela razpravo o proračunu ministerstva za vnanje posele. Poslanec Marinis je hvalil sedanjo vnanjo politiko Italije zato, ker je dovedla do — sporazumljenja z Francijo. Prijateljstvo Anglije se ni izkazalo. Govornik je pobijal trozvezo in je vprašal: da-li obnovenje ne bo na škodo razmeram Italije do Francije, izlasti z ozirom na srednjezemsko vprašanje —

plačati banki velike obresti od posojene glavnicu in naposled mu je ostala še velika skrb, kako poplača glavnicu samo.

Po teh nevspehih se je grof lotil reje volov. Znal je, da na Dunaju in v Trstu ima rejna goved izvrstno prodajo. Zakaj ne bi tudi on poskusil svoje sreče? Imel je v izobilju vsakovrstne krme na svojih posestvih, imel je prikladne hleve blizu železnice, pa zakaj se ne bi lotil tega dobičkonosnega posla? In nabavil si je iz alpskih predelov volov, čijih meso se posebno drago prodaja radi izvrstnega okusa. Radi tega je mnogo čital, kako se vse ureja, kako vrsto krme se daje, o kakšnem času ponoči in po dnevu, koliko hkrati, s čim treba goved napajati in koliko, kako jo čistiti; vse, vse to je on natančno proučil in učil posele, kako morajo delati. Reja je dobro napredovala. Goved so prodajali kar najbolj drago. Bilo jih je malo iz-pod dvanajst stotov životne težine. Grof je sam odpotoval na Dunaj, kadar je imela priti prva partija od dvajset glav. Blago je jako ugajalo kupcem in dobro so je plačali.

(Pride še.)

da-li so interesi Italije ob morju Adri-janskem dovolj zavarovani in da-li je italijanska vlada zahtevala od svojih za-veznikov vsaj privoljenje v zahteve Italije glede Tripolisa?

Tako je vpraševal spoštovani g. Marinis v italijanski komori, a dotično sporočilo pravi tudi, da je zbornica tem izvajanjem živo pritrjevala.

Stvar zanima nas v visoki meri. Saj je vprašanje, katerega se je dotaknil gospod Marinis, za nas življensko vprašanje — in sicer je to življensko vprašanje za nas ne le kakor podanike te monarhije, ampak tudi kakor Jugoslovane. Spoštovanega Marinisa izvajanja nas silijo, da se zopet intenzivneje pobavimo z vprašanjem, da-li je naša zveza z Italijo koristna za to monarhijo, da-li ni marveč naravnost nezdržljiva z željo in voljo našo za ohranitev in utrjenje take veljave in moči monarhije ob Adriji, brez katere bi monarhija neizogibno morala pasti na nižino vlasti 2. vrste? Dva momenta bi mi povdarili iz govora spoštovanega Marinisa. V prvo se boji on, da bi obnovenje trozveze moglo škodovati odnosjem Italije do Francije, torej daje zvezi z Francijo prednost pred trozvezo in — zbornica mu je živahno pritrjevala. V drugo se boji, da bi obnovenje trozveze moglo škodovati interesom Italije ob Adrijskem morju.

To je važno. Ker ima torej naša monarhija braniti ob Adriji svoje najvitalnejše interese, dá, svojo pozicijo kakor vevlast, in ker v Italiji očitno priznavajo, da so njihovi interesi ob Adriji v nasprotju z interesi naše monarhije, — ker priznavajo, da sti Avstrija in Italija ob Adriji konkurenčni vlasti, ker priznavajo, da interes Italije ne dovoljuje, da bi avstrijska monarhija imela trdno pozicijo ob Adriji, ker zahtevajo radi koristi Italije, da Avstro-ogerske abdicira na Adrijo, ker zahtevajo torej — skupno povedano — da se Avstro-Ogerska odpove poziciji vevlasti: je potrebno, da se vnovič potrudimo z dokazom, kako nezmisljena je naša zveza z Italijo, o čemer se hočemo ozirati še posebno tudi na korist našo kakor Jugoslovanov. Opozarjamo torej na izvajanje, ki jih pričujemo nižje doli pod naslovom »Primorski Slovani in zveza med Dunajem in Kvirinalom«.

Primorski Slovani in zveza med Dunajem in Kvirinalom. Dunajski »Parlamentar« se v zadnje čase neprestano bavi s presojanjem vrednosti zveze Avstrije z Italijo s posebnim ozirom na nas Jugoslovane. Nepobitni argumenti in nesporečni zgodovinski dejstvi dokazuje, da je ta zveza ne le nezmisljena, ampak direktno škodljiva principu integritete države Habsburgov. V zadnjih svojih številkah je rečeni list posebno povdarjal, da je sedanji šovinizem Italijanov naravna posledica zgodovinskih dogodkov. Treba namreč umeti situacijo prebivalstva sedanje Italije, da umemo tudi tisti šovinizem, ki reklamira za Italijo tudi naše Primorje in izvaja to pravico italijanskega kraljestva le iz dejstva, da je tu par tisoč ljudi, ki govorijo neko slabo italijanščino. Sedanje prebivalstvo Italije je vzrastlo pod utiui združenja domovine. Od todi njega šovinizem, ki ne more umeti, da vsaka stvar mora imeti svoje meje, in da se s politiko prisvajanja ne sme baviti oni, ki v vsaj moderni vojni zgodovini svoji nima beležiti drugega nego poraze. Vse povdarjanje te resnice ne pomaga nič: iredenta, ki ima svoj sedež v Trstu, ruje dalje.

Nasprotstvo med monarhijo Avstro-Ogrsko in Italijo temelji v mednarodnih odnosjih in v žalostnih notranjih razmerah Italije. Italija je že tako razorana in izpodkopana, da ne bi mogla niti več ekzistirati, ako ne bi upornih elementov krotila vsaj z nado do uresničenja želja glede Trentina, Trsta in Istre. Kdo naj ima v Italiji poguma, da bi tem elementom izpodmaknil to jedino podstavo, ki jih še vzdržuje nekako na višini skupnosti? Zato ne more Italija nikoli abdicirati na Trentin, Gorico, Istro in Trst! Da pa Avstro-Ogrska paktira z najintimnejim nasprotnikom svojim, to je politički smrtni greh, ki se, žal, od leta 1881 sem ponavlja od epohe do epohe.

Razmerje med Italijo in našo monarhijo je razmerje historičnega nasprotstva. Ne bi kazalo o politični zrelosti, ako bi le za trenotek pričakovali od italijanskega soseda, da bo vulkanske elemente svojega narodnega obstanka, katerih prizadevanja so

vsaj naperjena proti monarhiji ob Donavi, brzda, ker bi s tem dušil moči svojega lastnega narodnega življenja. Tako pričakovanje bi bilo smešno in zato je zveza med Dunajem in Italijo — politički greh. Nade italijanskega naroda in tradicije hiše Savojske se združujejo v prizadevanju, katerih uresničenju je ravno naša monarhija najbolj na poti. V Italiji je dvojna iredenta: »viša«, ki obseza vse ono, kar zna računati s časom in razmerami, in »nižja«, ki obseza maso. Po vsem tem je avstro-ogrski jasno predčrtana pot v varstvo južne posesti države, v varstvo interesa države. Naša monarhija ima interes na tem, da Italija ostane vlast druge vrste, kajti ob Adriji more gospodovati le ena vevlast in ta more biti le naša. Ta monarhija mora priti do prepričanja, da si ob Adriji zgradi močno trdnjavo le tedaj, ako privede do polne politične in narodne veljave tisto Slovanstvo, čegar razvoj tvori bitstveni sestavni del državne ekzistence!!

K predmetu se povrnemo jutri.

Nemčija hoče neizprosno nadaljevati politiko krutosti, politiko uničevanja nasproti poljskemu življu. O tem priča vladna predloga, predložena te dni deželnemu zboru pruskemu, s katero se fond, stavljen vladi na razpolago za naseljevanje Nemcev v zapadni Pruski in v Poznanju, povišuje od 200 na 350 milijonov mark. Poleg tega se dajejo vladi še na razpolago drugih 100 milijonov za nakupovanje posestev istotam. V vsem utemeljevanju ga ni navedenega ni jednega momenta, ki bi vsaj kolikor toliko etično opravičeval to politiko prusko. Vse, kar vedo navesti, je, da je poljski živelj v Poznanju in zapadni Pruski prečvrst in da se preveč razvija. To pa ni opravičevanje, to je prejšnja obsodba pruske politike. Je-li to zločin, ako se narod na svoji zemlji razvija? Ni-li to marveč naravno! Če se poljski živelj res tako bujno razvija, potem je to dokaz, da ima pogoje v to — pogoje iz sebe in v sebi. Kajti tega ne trdi niti utemeljevanje samo, da bi se Poljaki v Poznanju in zapadni Pruski razvijali s pomočjo od zunaj ali le vsled pritiskanja po ptujih emiserjih.

Narodom, ki imajo v sebi življenja sile, naj nikdo ne krati svobode! In če kdo krati, je to ubojstvo na narodu, ki je huje, nego ubojstvo na posamičnem individuu. Če se pa pruska vlada vendar dela, kakor da hoče varovati nemštvo v Poznanju, je to grdo hianstvo in laž. Saj je priznано, da hoče še le importirati nemštvo, da hoče nemštvo nasilno udrjeti v tujo hišo in prognati domačina, avtohtono prebivalstvo. To pa je — tatvina.

Loubet na Ruskem. Včeraj, ob 9. uri zjutraj je predsednik Loubet v družbi ministra za vsanje stvari in svojega spremstva dospel iz Carskega Sela v Petrograd. Na kolodvoru ga je vaprjel na čelu mestnega sveta župan Leljanov ter mu po običaju ponudil kruha in soli. Loubet je na to v prostorih francoskega dobrotornega društva vaprjel odposlanca raznih francoskih kolonij na Ruskem. Odd tu se je predsednik podal v »mramornato palačo« v obiske k velikemu knezu Konstantinu Konstantinoviču. Pozneje je Loubet priredil na francoskem poslaništvu zajutrek ruskim dostojazstvenikom na čast.

Loubet je obiskal grob carja Aleksandra III., kamor je položil umetniško izdelan list z napisom »A l'empereur Alexandre III. — Emil Loubet president de la république française«. Obiskal je še druge grobove členov carske rodbine in sledajič zavod francoskega blagotornega društva.

Križa v Srbiji je rešena, staro-novo ministerstvo je sestavljeno in se je včeraj že predtavilo skupščini. Na prigovore nezavisnega radikaleca Ljuba Živkovića glede sestave kabineta, je odgovarjal ministerski predsednik Vučić, da je novi kabinet sestavljen na podlagi sporazumljenja med večino radikalecev in nekdanjimi naprednjaki. Kabinet se je sestavil na strogo parlamentaren način, kajti to sestavo je pripravilo kroni — kakor najprimerneje — predsedništvo skupščine, ko je videlo, da se je kombinacija Pasić razbila. 10 radikalnih pristašev Pasića je baje izstopilo iz vladne večine, in sicer za to, ker ministerstva za notranje stvari ni dobil radikalec.

Tržaške vesti.

Monsignor dr. Frane Nagl bo dne 4. junija v konzistoriju v Rimu slovesno proglašen za tržaškega škofa. Posvečen bo meseca junija. V Trst pride bržkone meseca julija. Po »Prim. listu«.

Mestni svet je imel sinoči pod predsedništvom župana Sandriellija svojo VII. javno sejo.

Mestni svet je soglasno vaprjel predlog, da se da 1000 kron podpore za one, ki so poškodovani valed katastrofe na otoku Martinique.

Svet. Dollenz je urgiral pokritje rojanskega potoka ter izvedenje poti iz Barkovlje do Bajardina. Župan je zagotovil, da posveti temu svojo pažajo.

Mestni svet je potem, na predlog svetovaleca dra. Spadonija, prešel na dnevni red preko predloga mestne delegacije, naj se proda del zemljišča na katerem je stal »Monte verde«.

Na dnevni red je prišlo na to vprašanje o gradnji norišnice. Mestna delegacija je stavila v tej stvari sledeče predloge:

1. Sklene se odstopiti od sklepa mestnega sveta dne 24. maja 1899, glede zgradbe interprovincijalne norišnice.

2. Sklene se za zgradbo interprovincijalne norišnice nakupiti zemljišča tab. št. 198, 231 in 605 na Vrdeli za ceno 199.800 kron in pod pogoji, ki so zapopadeni v obveznici dne 3. maja 1902.

3. Sklene se zgraditi norišnico na zgoraj omenjenem zemljišču na podlagi predloženega načrta v mejah stroškov 2,446.000 kron.

4. Mestni delegaciji se nalaga, da izda vse odredbe, ki so potrebne za izvršitev sklepov pod 1, 2 in 3 ter da odredi vse potrebno, da se zagotovi in kolikor mogoče hitro izvrši vse delo ter da se likvidirajo svote, ki so občini zagotovljene za zgradbo interprovincijalne norišnice.

Ko je župan otvoril razpravo o teh predlogih, priporočal je svet. dr. Spadoni, naj bi občina kupila tudi posestvo Renner, ki je t'k onega zemljišča, na katerem se zgradi norišnica. Govoril je potem še svet. Gairinger, ki je pobijal Spadonijev nasvet, na kar je bila debata zaključena in je župan stavil na glasovanje predloge municipalne delegacije. Dvignili so se skoraj vsi svetovalci, in so bili torej predlogi skoraj soglasno vaprjeti.

Po dovršenem glasovanju je govoril svet. Gairinger, ki je izrekel svoje zadovoljstvo na tem, da je mestni svet vaprjel predloge mestne delegacije ter je povdarjal, da je on svoječasno dokazoval nepripravnost Rumerjevega posestva za zgradnjo norišnice, katero posestvo je kupila občina za 100.000 kron in se je potem za pripravljenje potrošilo drugih 100.000 kron vsled česar je torej občina zavrgla nič manje nego 200.000 kron. Priznaval je sicer, da je mogoče pogršiti, ali kdor je škodo zakrivil, naj jo tudi plača. Lahko bi formuliral konkretne obtožbe, ali noče grajati političnih mrtvecev ter onih, kateri so tudi blizu politične smrti. Zahteva pa, naj se uvede preiskava, katera ima opraviti, kdo je zakrivil. V ta namen predlaga, naj se naloži županu, da imenuje preiskovalni odsek, v katerem pa ne smejo biti ne oni, ki so svoječasno nastopali za nakup Rumerjevega posestva, a tudi ne oni, ki so nastopali proti temu nakupu. Ta Gairingerjev predlog je sprivil večino mestnih svetovalcev v veliko zadrego, ter so se isti med seboj živahno posvetovali.

Ko je župan dal na glasovanje nujnost Gairingerjavega predloga, je bila nujnost odklonjena, ker je zanjo glasovalo le kakih 15 svetovalcev.

Po glasovanju je zahteval svet. Spadoni, da se njegovo glasovanje za nujnost ter glasovanje svet. Benussija proti nujnosti Gairingerjavega predloga stavi v zapisnik.

Asesor dr. Boccardi je predlagal v imenu delegacije, naj se na različnih točkah mesta odpre 6 novih iztokov vodovoda.

Svet. Dollenz je izjavil, da jako rad glasuje za ta predlog, a priporočal je, naj bi se na enak način skrbelo tudi za Rojan in Barkovlje ter je predlagal, naj bi napravili jeden iztok vodovoda na »Škali santi«, 2 pa v Barkovljah, in sicer jednega na zgorjem Bovedu, drugega pa na spodnjem Bovedu. Dr. Boccardi je omenjal na to, da njegov predlog ni popolen, temveč, da bo v prihodnjih sejah stavil v tej stvari še nadalje predloge ter upošteval tudi priporočilo svet. Dollenza, na kar je mestni svet vaprjel predlog asesorja Boccardija.

Mestni svet je vaprjel nadalje še predlog delegacije glede povišanja podpore kmetijski družbi za 1400 K (za vzdrževanje vrta na Vrdeli); potem predlog zdravstvenega odseka glede preuredbe pralnice v mestni

bolnišnici, za kar se neki milanski firmi izplača 55.130 lir ter poleg tega še 14.000 kron za gradbeno prilagodjenje; in slednjé še predlog istega odseka za podporo 10.000 kron zdravniški postaji.

Pred sklepom seje so odobrili še prekorajenje 554.50 kron, katera svota se je preko dovoljene svote porabila za opremljenje otroškega vrtea v ulici Pallini.

>Piccolove< baharije — laška sramota. Predvčeršnjim smo že povedali, da je »Piccolo« bahato poročal o nekih pretepih med italijanskimi in slovanskimi dijaki. Po »Piccolu« bi morali soditi, da so se Italijani v teh pretepih pokazali junake od glave do pete, Slovani pa da so bili grozno tepeni — pravi plašljivci. Mi smo bili takoj prepričani, da je poročilo v laškem listu skrajno tendencijozno zasukan in da je »Piccolo« ali zvrčal ali naravnost falzificiral dejstva.

Nismo se motili, kakor je razvidno iz nastopnega pisma, ki smo je prejeli z Dunaja:

Pred nekoliko dnevi je sedel v neki gostilni en hrvatski dijak. Kar je prišel k njemu neki italijanski dijak, osebni prijatelj, ki mu je rekel, da ga nekdo na ulici čaka, ki hoče govoriti žnjim. Hrvat, ne sluté nič slabega, je vstal ter odšel, spremljan od »prijatelja«, na ulico. — Dospevši na ulico pa je zapazil množico italijanskih dijakov, oboroženih z debelimi palicami, ki so takoj navallili na hrvatskega dijaka, in je le ta komaj in komaj mogel umakniti se zopet v gostilno, kjer ga je gostilničar skrtil in kjer je moral ostati tako dolgo, dokler ni policija razpršila vitezkih Italijanov.

V ponedeljek pa so sedeli četvorica hrvatskih dijakov v »Arcaden-Café«. Naenkrat je prihrumela nad nje množica kakih sedemdeset italijanskih dijakov, oboroženih z debelimi palicami in gorjačami. S temi se je 70 Italijanov spravilo na 4 Hrvate. Ti so se branili kolikor so mogli. Ali kaj naj opravi četvorica neoboroženih proti 70 oboroženim! Hrvatje so dobili težke rane in prej nego je mogla policija posredovati, so Italijani — junaški kakor vsikdar — zbežali!

Komentarja ne treba, ali, ako je v obče mogoče karakterizirati take čine, potem se more govoriti o apoteozi podležev in zavratnih rapadalecev.

Tako naš dopisnik. Mi pa ključemo: sramota, sramota! Tolika sramota je to za napadalec, da bi ljudje okolo »Piccola« (sko bi imeli le iskrico zmisla za to, kar je sramotno, ako bi bili sploh zmoini srams) modro molčali o tem. A ker so govorili in se celó bahali, pada sramota tudi na njih in vsa stranko. Tu množica Italijanov na enega Hrvata, katerega je Italijan, hliné prijateljstvo, zavrtao zvalil na ulico. Tam zopet do 70 oboroženih Italijanov na 4 neoborožene Slovence! To je junaštvo, katerega bi se morali sramovati in bi se tudi sramovali, če bi bili — zmoini čuta srama.

Popravek. V izvadku iz govora gosp. Ante Jakića na sestanku v »Slov. žitarnici« povodom prihoda slovanskih novinarjev — glej poročilo v včerajšnji številki — mora stati, da je govornik. govoré o Čehih, rekel: kakor je Viktor Hugo označil Pariz za možgane sveta (le cerveau du monde), tako bi se moglo reči, da zlata Praga so možgani Slovanstva.

Kdo izzivlje? Pišejo nam: Na binokšno nedeljo se je vračala iz Postojne družba tržaških Slovencev in Sloveak, ki je šla v Postojno z namenom, da vidi tam krasno postojnisko jamo — in da se oddahne od vednih narodnih bojev tržaških. V železniškem vozu se je vozilo, poleg omenjenih, še drugih Slovencev in pa večja družba Lahonov. Ti poslednji so začeli takoj, čim je bil odšel vlak s postojniskostaje, peti ono zloglasno in za nas Slovence skrajno žaljivo: »Nella patria de Rossetti« in še druge take izzivalne laške »umotvore«! Našim je bilo to preveč, zato so protestirali in zahtevali, naj se Lahni ne smešajo s tulenjem izzivalnih pesmi tam na slovenski zemlji.

Naše ženske so brale tem prenapetžem take levite, da so se Lahni jeli sramovati samih sebe! (Ne verujemo. Op. ured.) Neka naša gospa jim je (Lahom) pripomnila, zakaj da so v Postojni znali in govorili slovenski, a se sedaj bahajo z izključnim laškim jezikom! Ker so nekateri Lahoni še ponavljali imenovano izzivalno »patrio«, so naši ob zaključku pomagali tako, da je pesem končala tržaškim Slovencev v prilog! Mesto da bi bilo slišati, da se v Trstu govori samo italian — se je glasilo, da v Trstu se govori samo

— slovanski! Tu je zopet dokaz, da izvalci so le Lahoni in ne našinci kakor vedno trde — Lahoni!

Občni zbor zavoda sv. Nikolaja v Trstu. (D dalje.)

Posebna hvala gre g. kapelanu Guštinu, ki se trudi s predavanjem in poučevanju; vsem rodoljubom in rodoljubkam, ki so pripomogli kakor bodi v razvitje zavoda in v olajšanje notranji upravi; slednjič vsemu odboru, ki je toliko izdatno podpiral upraviteljico, izlasti pa gre hvala dosednji tajnici g. ej Klemenčičevi.

Z mesecem avgustom bomo mogli začeti s toli zaželjenimi rednimi predavanji. V to so ponudile svoje sodelovanje odlične osebe, ki se hočejo žrtvovati v korist zapuščenim služkinjam: za vzgojo in izobražbo istih.

Upraviteljica povdarja posebno to željo do vseh: da bi živali čast in ugled zavoda in naj bi posebno — ko sodijo o zavodu — upoštevali dejstvo, da zavodu ni ta namen, da bi vsprejemal samo uzorna dekleta, ampak dobrotnost njegova se kaže ravno v tem, da priteguje pod svojo streho tudi take, ki so potrebne pouka in posvarila. Tem sirotam moramo poudariti svojo resnično roko, te moramo navajati na prava pota! Uglobiti se treba v položaje mlade dekleta, došlega v veliko mesto. Neizkušeno, nevedno je. Nič hudega slutite je prišlo morda v roke brezvestnim ljudem, ki so mu pogazili čast in padlo je morda — v močvirje. Samo pa se ne more dvigniti več. Če mu pa kdo še o pravem času ponudi roko in je dvigne — rešeno je zopet. V tem je veliko npravnstveno, človekoljubno, kulturno poslanstvo našega zavoda. Zato se uprava zavoda obrača do vseh človekoljubov s prošnjo, naj jej naklanjajo svojo podporo, naj upoštevajo vso veliko nalogo zavoda. Če bodo kedaj čuli kaj neprijetnega o kakih mladenki, ki je prišla v zavod, mislijo naj vsikdar: zavod jo hoče poboljšati in zato jo je vsprejel v svoje okrilje!

Tem žalostnejše je, da se dogaja čisto, da celo lastni stariši jednostavno pehajo od sebe tako zašlo dekle. Ni dolgo temu — tako pripoveduje upraviteljica —, ko je pisala nekemu očetu, da se njega hči ushaja v zavodu, a on je odpisal na kratko in trdo: Ven jo vrzite — mrho! Upraviteljica pa ni ubogala tega trdosrčnega očeta, marveč je obdržala dekle v zavodu. Isto se je poboljšalo in sedaj služi pošteno.

(Zvršetek pride.)

Štrajk klesarjev.

Včeraj so imeli klesarji shod, na katerem so sklenili, da se izmed delavcev in delodajalcev sestavi mešan odbor, kateri ima rešiti spor. V odboru bodo 4 delavci in 4 delodajalci in vsi skupaj si izvolijo predsednika.

Zaustavljenje dela v čistilnici riža pod Škedenjem.

Delavci te tovarne predložili so v minolem tednu vodstvu memorandum, v katerem so zahtevali 25% tno povišanje dain, 9urni delavnik in nekaj drugih poboljškov. Včeraj popoldne se je vodstvu tovarne predstavila deputacija delavcev, da čuje odgovor na svoje zahteve; o tej priliki pa so delavci poleg svojih prejšnjih zahtev zahtevali še, da se magaziner Dobré in pometič Moretti odpušči iz službe. Vodja čistilnice, kateri je bil deputaciji delavcev že naznanil, da je vodstvo pripravljeno zvišati mlinarjem daino za 10%, je, ko je slišal nove zahteve, izjavil, da se ne pogaja več ter je nadmlinarju zaukazal, da ustavi delo. Valed tega je moralo vseh 150 delavcev, zapustiti delo.

Včeraj popoldne pa se je odboru delavcev naznanilo, da je vodstvo čistilnice pripravljeno zopet zaprijeti pogajanja.

Novo društvo natakarkjev.

Včeraj, ob 2. uri zjutraj, so imeli v prostorih socijalističnih društev svoj shod natakarkji hotelov, gostila in krčem. Na tem shodu se je ustanovilo društvo v obrambo interesov natakarkjev. Vstopnina v društvo se je določila na 1 krono, mesečina pa na 40 stot. Po izvolitvi odbora se je shod zaključil.

Izpred naših sodišč.

Pred tukašnjim deželnim sodiščem vršili ste se včeraj sledeči dve razpravi:

50 letni Ivan Roje iz Koprja in Josip Roje sta se večkrat prepirala radi tega, ker je prvi hodil preko njive družega na svojo njivo. Dne 12. marca pa je prepir zašel tako daleč, da je Ivan R. železnim drogrom zamahnil proti Josipovi glavi. Slednji pa je srečno odvrnil udarec z roko, a zadobil na roko precej močno rano. Sodni dvor je valed tega Ivana Rojea obsodil na 3 mesečno težko, poostreno ječo.

18-letni Josip Morgan in neki Matej Rozman sta se prvo nedeljo m. m. radi neke »punce« sprla v neki koperski krčmi. Ko sta se pozneje srečala na ulici, pograbil je Morgan kamen in udaril žnjim Rozmana po obrazu. Radi te »uljudnosti« je sodni dvor obsodil Morgana na trimesečno ječo ter na 86 kron odškodnine.

Dražbe premičnin.

V soboto, dne 24. maja ob 10. uri predpoludne se bodo valed naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Giuliani št. 524, hišna oprava; v ul. dello Seoglio št. 322, oprema v zalogi; v ulici Stadion št. 19, železna blagajna; v ulicah Gelsi št. 3.A, Riborgo št. 8. in Sette Fontane št. 35, oprema v zalogi, svetiljke, peči in razno orodje.

Vremenski vestnik.

Včeraj: toplome: ob 7. uri zjutraj 12.2 ob 2. uri popoldne 12.5 — C.° — Tiskomer ob 7. uri zjutraj 762.3 — Danes plima ob 12.13 predp. in ob 8.35 pop.; oseka ob 2.54 predpoludne in ob — popoludne.

Društvene vesti.

Odbor političnega društva »Edinost«

bo imel svojo sejo jutri v soboto ob 7. uri in pol zvečer.

»Lepa Vida« v Barkovljah.

Kakor smo že omenili, priredi vrli dramatični odsek pevškega društva »Adrija« v Barkovljah prihodnjo nedeljo dne 25. maja t. l. II. predstavo lepe dr. Josip Vošnjakove drame v petih dejanjih »Lepa Vida«. Omeniti nam je, da je bila ta predstava določena za 4. in potem za 11. maja, a se je preložila na 25. t. m. zato, da se je ugodilo drugim bratskim društvom, katera so naznanila svoje veselice tudi za iste dneve. Pričakovati je torej, da slavno občinstvo pohiti v nedeljo mnogoštevilno v Barkovlje na predstavo »Lepa Vida«. Prepričani smo, da dram. odsek »Adrije« stori vse mogoče, da čim lepše in točneje uprizori to krasno igro. Začetek točno ob 6. uri in pol popoldne.

Z ozirom na to, da je dramatični odsek »Adrije« že dvakrat odnesel predstavo zato, da ustreže drugim bratskim društvom, pričakovati je, da bodo tudi druga društva jemala obzir na predstavo »Lepa Vida« in da istega dne ne prirede drugih zabav.

Slavno občinstvo opozarjamo, da se bo predstava »Lepa Vida« vršila ob vsakem vremenu!

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti

nabralo se je v veseli družbi v gostilni g. Petelina na Greti 4 K 40 st. — Gosp. Jurij Pirc je daroval v počestitev spomina umrle Mevla 50 st.

Ženski podružnici družbe sv. Cirila in Metodija

so pristopile kakor udinje sledeče: g. a Zinka Rybář in g. a Marija Jamšek kakor ustanovnici vsaka po 20 K, g. a Katy Kenda kakor letnica s 4 K.

Po nagovarjanju g. G. so pristopile še sledeče: g. a Fany Batista, g. a Fany Bradelj, g. a Marija Porrens, g. a Netka Pegan, g. a Pavla Hmelak, g. a Ivanka Penko in g. a Marija Štrekelj.

Upamo, da bodo druge posnemale g. G. ter nam pridobile novih udinj, da bo naša podružnica vedno močnejša in trdnjša postojanka narodnega ženstva v Trstu.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Novi goriški nadškof.** Monsignor Andrej Jordan, prošt stolne cerkve in kapitularni vikar, je imenovan za goriškega nadškofa. Predsinoči se je odpeljal na Dunaj, kajti včeraj je bil na apostolski nunciaturi že kanonično izpraševalni proces.

Slovesno proglašanje v Rimu bo dne 4. junija.

Vesti iz Kranjske.

* **Štrajk v Ljubljani** je pravzaprav končan. Zidarji delajo in tudi večina tesarjev dela pod starimi pogoji. Le pri stavbeni družbi stavkaji še tesarji, dočim so mizarji te tvrdke danes večinoma vstopili v službo, kakor se čuje valed obljube, da se jim poboljša tekom meseca dni plača. Kar je bilo delavcev odpuščenih, se ne sprejmejo nazaj. Nekaj jih je že šlo iz Ljubljane. Mathianovi mizarji štrajkajo še, a brez upanja na uspeh. Podjetniki so odklonili intervencijo obrtnega nadzornika.

Tako poroča »Sl. Narod«. V »Slovenec« pa čitamo, da je gosp. Mathian najel mestu stavkajočih delavcev —

osem arestantom. Delavci da so razburjeni, ker pravijo, da to ni stvar justične uprave, da na ta način poseza v štrajke.

Vesti iz Štajerske.

— **Celjski Slovenci** — slovanskim časnikarjem! Češkim in poljskim časnikarjem, ki so se vozili v soboto popoldne z brzovlakom na časnikarski shod v Ljubljano, priredili so celjski Slovenci lep vsprejem. Nad ato Slovencev zbralo se je na kolodvoru ter ob prihodu vlaka z gromovitimi »živio« in »na zdare« klici pozdravljalo severno-slovenske brate. Narodno ženstvo, ki je bilo v častnem številu zastopano, izročilo je istim lepe cvetlične šopke s slovenskimi trakovi. Naši severni bratje bili so vidno presenečeni po toli srčnem vsprejemu in mnogoštevilnem slovenskem občinstvu v — nemškem Celju.

— **Ista pesem!** Višim poštnim kontrolorjem za Maribor je imenovan neki Wudia, ki ne pozna ni besede slovenskega jezika. Da bi se pa štajerski Slovenci morda ne jezili radi tega imenovanja in je morda občutili kakor kršenje enakopravnosti in zapostavljenosti, je slavni zistem Körberjev slovenskemu jeziku večšega asistenta Voglarja prestavil v — nemško Lipnico.

In . . . . no, kaj? In ministerstvo Körberjevo je vendar le — nevtravno ministerstvo, s to jedino željo da narode avstrijske dovede do germ. . . . (skoro bi se nam bilo zareklo): do miru in zadovoljnosti!

Vesti iz Koroške.

+ **To so sadovi šole, urejene v germanizacijske svrhe!**

Graška »Tagespost« je menila te dni v svoji besnosti, da je izvela Bog ve kako mojstersko potezo, ko je prijavila to-le pismo nekega občana v Kotljah:

»Jes morem Vam par traurig najigkejt bekout dati, da smo mi slovenci v nasey gmajndi per aušuswoli an verdamani niderlog erlaidali in da so liberalsci v sah treh wolkörpra šlohtfeld behauptali in še ana erscimana niso nam bewüigali. — Urzah ot de niderloge je pa umstond, da do se naše onfirarij emav bekimrali, da bi biv Ciril-Verajn tuka ano versomlengo veranštaltov. — Mi smo möli burhermastra ana gutsbesicarja v voršlogo, kje s tojšelonda perbandrov in ves čas znami haltov in se tu di berajt erkleruv vse šribarije per gmeidi unentgeltlich besorgati, kaj nuca kše nobene štíme za aušusa ni derholtov?«

Po menenju graškega lista je to pismo v dokaz, da slovenski jezik je inforijoren in da sploh ni sposoben za razvoj, oziroma za občevalno sredstvo. Revše! Če je res siromakov na Koroškem, ki ne znajo drugače pisati, ni s tem obsojen nikdo drugi, nego šolski zistem, tisti zistem, ki noče, da bi bila šola sredstvo za povzdigo izobrazbe naroda, ampak hoče, da bodi šola izključno le dekla nasilne germanizacije! Mi pa moremo sedaj kazati s prtom: glejte jih vsepe Vašega šolskega zistema, glejte jih sadove, ki pričajo, da germanizatorična šola v Slovench je le sredstvo za — poneumnevanje ljudstva!

P. S. Danes došli nam »Mir« pa zatrjuje, da je gori navedeno pismo sestavil neki bivši učitelj iz zgolj sovražstva do Slovencev. »Tagespost« je trdila tudi, da je »Mir« priobčil to pismo. To ni res, to je drzna laž. »Mir« objubljuje za prihodajič obširnejše poročilo o tej stvari.

+ **Nasledki pijančevanja.** Neki dainar v Bitinjah je v pijanosti napadel svojo mater in jo obdeloval z velikim kamenom tako silovito, da je krvavela iz mnogih težkih ran in je okrvavljena obležala na tleh. Nečloveškega zločinca so morali ukleniti v verige, da so ga mogli prepeljati v celovške zapore.

+ **Nevarno obolel** je starina štajerskih rodoljubov, prošt Lovro Serajnik, v Tinjah, ki je nedavno praznoval 25-letnico svojega proštovanja in je sedaj v 95. letu. Na svojem jubileju je bil blagi starček še povsem čil in zdrav.

Razne vesti.

Strašna rodbinska tragedija. Na velikem posestvu Wizenki je tamošnji 40-letni veleposestnik, Fran vitez Stanek, večkrat milijonar, ustrelil, ko so spal, dva sina, hčer in zatem svojo krasno ženo. Dovršivši to grozno delo, je ustrelil tudi samega sebe iz

puške in je ostal mrtev na licu mesta. V ostavljenem pisnu pravi Stanek, da je ta obupni čin storil valed nesrečne spekulacije. Kupil je namreč neko posestvo; ta kupčija da ga je ruinirala, a on ni mogel prenašati misli, da bodo njegovi otroci stradali. Pozneje pa se je doznalo, da sta mu vzlic nesrečni spekulaciji ostala še dva milijona. Zato pa sumijo, da je bila ljubosumnost moževa na ženo resnični vzrok temu činu.

50.000 kron znaša glavni dobitek loterije gledaliških igralcev (glumačev). Opozarjamo svoje cenjene čitatelje, da se bo vršilo srečkanje nepreklicno dne 19. junija 1902 in vsi dobitki se izplačujejo od zalagateljev v gotovini z 10% odbitkom.

Brzobjavna poročila.

Bolezen ministra za pravosodje.

DUNAJ 23. (B.) O stanju ministra za pravosodje je izdano sledeče zdravniško sporočilo: Vnete partije se zdravijo, infiltracija ni nič napredovala, mrzlice ni več. Splošno stanje zboljšano.

Vojna v južni Afriki.

LONDON 23. (B.) »Daily Chronicle« je izvedel iz dobre vira, da so imela pogajanja med voditelji Burov, Kitchenerjem in Milnerjem ta vspeh, da je mir v resnici zgotovljen. Sovražnosti se zaustavijo skoraj. Ta vspeh da je pripisati dejstvu, da so Buri vsprejeli pogoje Angležev.

Loubet na Ruskem.

PETROGRAD 23. (B.) Po zajuterku na francoskem poslanstvu se je predsednik Loubet s spremstvom odpeljal v samostan Aleksandra Nevškega, kjer ga je pozdravil mitropolit. Predsednik si je ogledal glavno katedralo in samostan. Tekom dneva je predsednik obiskal tu nahajajoče se velike kneze in poslanike. Prebivalstvo mu je povsodi prirejalo ovacije.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
X MIZARSKA ZADRUGA V GORICI X
X z omejenim jamstvom X
X naznanja slovenskemu občinstvu, da X
X je prevzela X
X prvo slov. zalogo pohištva X
X iz odlikovanih in svetovnoznanih to- X
X varn v Solkanu in Gorici X
X Antona Černigoj-a X
X katera se nahaja X
X v Trstu, Via Piazza vecchia X
X (Rosario) št. 1. X
X (na desni strani cerkve sv. Petra). X
X Konkurenca nemogoča, ker je blago X
X iz prve roke. X
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

PRVA TOVARNA
za čopiče in ščetke
Santo d'Angeli
TRST. - Via S. Antonio - TRST
(nasproti Zennaro in Gentili).
Specialiteta čopičev za zidna dela neprepežne trpežnosti. Bogat izbor ščetk, strojev za čiščenje parketov, metelj, metlic, ščetk od perja, palic za iztolči prah.
Velikanski izbor mil, glavnikov, parfumov, listnic, novčark, mošnjikov itd.
Vse po jako nizkih cenah.
V prepričan se prosi blaghoten obisk.

Aleksander Levi Minzi
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.
TRST
TOVARNA: Via Tesa, vogal
ZALOGA: Piazza Rosario št. 2 (šolsko poslopje)
Via Libertana in Via Riborgo št. 21
Telefon št. 670.
Velik izbor tapetarj, vzval in slik. Izvršnje uarobe tudi po posebnih načrtih.
Cene brez konkurenca.
ILUSTROVANI CENIK ZASTONJ IN FRANKO
Predmeti postavio se na pa obrod a il železnico trauko.

Javna zahvala.

Podpisani se v svojem in svojih otročičev imenu zahvaljujem iskreno vsem onim blagim dušam, ki so nam bili v pomoč povodom smrti naše nepozabne soproge in matere

Antonije Mevla,

dalje vsem onim, ki so drago ranjko spremili k zadnjemu počitku, ali so nam kakor si bodi izrazili svoje sočutje.

V ROJANU, 23. maja 1902.

Janez Mevla.

Razpis službe.

Služba občinskega redarja v Nabrežini je razpisana vsled starejšinstvenega sklepa od dne 10. aprila 1902. Letni zaslužek je 720 kron in stanovanje.

Prosilci naj osebno vložijo prošnje na županstvu v Nabrežini do 20. junija t. l.

Županstvo v Nabrežini

dne 20. maja 1902.

Župan:

Caharija.

Skladišče vina

ulica Acquedotto 23. Prodaja vina na sodih in buteljkah, Fine paštne in dezertne vina na debelo in drobno, franko na dom po najugodnejših in konkurenčnih cenah.

Konrad Jacopich

trgovec z jedilnim blagom v Trstu, Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše testenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovasa itd. po jako nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in drobno. Ceniki franko.

Pekarna in sladničarna

Jako h Jellen

v Trstu, ulica Sette Fontane št. 13. priporoča 3 krat na dan svež kruh in velik izbor sladčic. Sprejema v pečivo bodisi testo za navaden kruh ali sladčice. Zaloge moke iz prvih ogerskih mlinov.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“

trdke

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti giedališču „Armonia“ s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke po meri in najugodnejših cenah. V prodajalnici ima tudi zalogo perila za delavski stan po izvenredno nizkih cenah. Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za blače, ki se napravijo po meri.

V najem se odda

hiša z dvema stanovanji in vrtom v Rojanu. Natančneje se poizve v našem uredništvu.

Samo 16 K.

Naznanjamo vsem veščakom, častnikom poštne, železniške in redarske uradnike, redarjem, ki rabi dobro uro, da smo opreželi edino razprodajo novoiznajdene originalne genfske 14-karatne remont. ure zlatega elektro-plaque, „sestav glashütte“. Te ure imajo protimagnetične preciziz k

urni stroj so najtačajneje regulirane in preskušene in dajamo z vsako uro 3-letno pisмено jamstvo. Okrov ki je sestavljen od treh odskočnih pokrovcov, je moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iznajdene ameriške goldinske kovine ter prekrit s 14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu, in veščaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000 dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pisem. Cena uri za gospode ali dame le 16 kron poština in colnina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridjema mošnjček od usnja. Krasne in moderne verižice od zlatega plaque za gospode ali dame (tudi ovrtnjice) po 3 — 5. — in 8. — K. Ako ura ne ugaja, se sprejme nazaj vsled česar se nima nobenega rizika. Razpošiljanje po poštne povzetju ali predplačilu. Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur „Chronos Basel (Švica)“**. Za pisma v Švico je staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Paglianovo mazilo (sirup)
za osveženje in čiščenje krvi
••••• **prof. Ernesta Pagliano** •••••
nečak pokojnega profesorja Hieronima Pagliano
je bilo predloženo zdravstvenemu vodstvu min. za notranje posle, koje je dovolilo razprodajo.
Odlikovano na narodni farmacevtski razstavi 1894 in na higijenični narodni razstavi 1900 z zlatimi kolajnami.
Dvor višjega sodišča v Lucca je izdal razsodbo po koji ima tvrdka Hieronima Pagliano izključno pravico postopati proti vsakomur, ki bi razpečeval ponarejanja, ter je ob jednem prisodil tvrdki vse sodne trške in odvetniške troške provzričene do 1-ta 1897.
Naš sirup je ravno isti, kojega je izumil 1838. pok. naš stric prof. Hieronim Pagliano ter huanimo njegove izvirne recepte, s kojimi se je dokazala resnica. Vsi ti dokumenti ki so pisani z njegovo lastno roko, so bili predloženi pristojnemu sodišču
Pozivljamo vsakogar, da prekliče; to zadošča v dokaz resnice, koje smo vedno trdili in razkrili brezvestne laži gotovih špekulantov. Zgoraj označene listine zamore si vsakdo ogledati. Ogibajte se vedno ponarejarj in zahtevajte vedno izdelke, koji nosijo na lončku in ovitkih našo varstveno znamko. Tvrdka nima družic. **Napolj 4, Calata S. Marco.**

ADOLF HAUPTMANN
V LJUBLJANI.
Tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Zaloga slikarskih in pleskarskih predmetov.
Ilustrovani ceniki so franko na razpolago.

SCHNABL & Co. - TRST
Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).
Glavni zastop železja in tovarniških strojev.
Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.
Inštalacija strojev in parnih kotlov.
Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč. Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd. Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopaljšč, klosetov itd.
Zaloga cevij za vodo, plin in par.
Materijal za sta bišče.
Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle. Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement »Portland« in »Romanoc«. Olja za kolesa in masti.
In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.
Tvrdka je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav, med kojimi:
12 žag za obdelovanje lesa in pripravlanje dog.
36 vodnih napeljav.
17 tiskarn in kamnotiskarn.
13 mehaničnih delavnic.
31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
7 naprav za izdelovanje praha proti mrčesom in drog.
16 naprav za kurjenje z gorko vodo in parom.
12 sladličarn, pekarn, tovarn za biškot in konfete.
32 napeljav električne luči.
Kakor tudi: Tovarne za kože, Tovarne za obleko itd. Perilnice, Predilnice, Tovarne za parafin in cerezin, sardine, Mline, Podjetja za napravlanje soli, Tovarne za delati zamaške, Stiskalnice olja, Naprave za vodno silo, Tovarne za šumeče vode, Distilerije, Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.
V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Gostilna „Al Transwaal“.
prej »Antico Gobbo« Via dello Scoglio.
(nasproti Drejevi pivovarni)
Podpisani priporoča I. vrste istrska, vipavska in dalmatinska vina, refošk, kraški teran, Opolo, prosekar, nadalje Dreherjevo pivo, Plzensko in Spaten v botiljkah.
Domača kuhinja vedno pripravljena.
Kroglijšče. Svojim rojakom se toplo priporoča
Fran Benčič, krčmar.

ZALOGA DALMATINSKIH VIN
iz lastnih kletij
in
ISTRSKI TERAN,
ki se toplo priporoča družinam, gosp. krčmarjem in restavraterejem.
Simeon Pavlinović, ul. Chiozza 11.

Velikanski izbor pohištva
A. BUCHBINDER
TRST. — ulica Riborgo št. 27. — TRST.
Raznovrstna zaloga ogledal in okvirjev, tapecarij vseh vrst, ročnih kovčkov in velikih kovčkov vseh vrst po načrtih železniž. Naročbe sprejema za kompletne sobe toli v mestu koli za odpošiljanje po železnici ali morju.

Albert Brosch
Trst. — Via S. Antonio 5 — Trst.
Kožnar in izdelovalec kap
Odlikovan na razstavi v Trstu 1882.
Velika zaloga kožuhovine in kap za civilne in vojaške osebe.
Izvršuje poprave z vso točnostjo in skrbjo ter shranjuje vse kožuhovine in obleke za zimo z jamstvom proti molem in ognju.

Srečkanje
NEPREKLICNO
19. junija 1902.
Loterija gledaliskih igralcev (glumačev)
1 glavni dobitok po 50000 K
1 „ „ „ 5000 „
1 „ „ „ 3000 „
2 glavna dobitka „ 2000 „
5 dobitkov „ 1000 „
10 „ „ „ 500 „
20 „ „ „ 200 „
60 „ „ „ 100 „
100 „ „ „ 50 „
300 „ „ „ 20 „
3500 „ „ „ 10 „
Srečke po 1 krono
priporočajo:
Josip Bolaffio, Mandl & Co., Ign. Neumann, Mercurio Triestino, Henrik Schiffmann, Josip Zoldan.
Vsi dobitki se izplačujejo od zalagateljv s 10% odbitkom v gotovem denarju.

Blag. gosp.
Gabrijel Piccoli
lekar,
dvorni zabožnik Nj. sv. papeža Leona XIII. v Ljubljani.
Pótrujem prejem steklenice Vaše tinkture za želodec, katero morem najtopleje vsakomur priporočati, kajti rabim jo že od leta 1878. in zmiraj mi je kot izbornu učinkujoče zdravilo služila pri želodnih in črevesnih boleznih.
Krmim, 13. maja 1897.
Miroslav Leitner,
c. kr. davčni blagajnik.

Z uporabo Vaše izborne tinkture za želodec sem rešen skoro dve leti trajajoče želodčne bolezni ter sem popolnoma ozdravel, kar z lahko vestjo potrjujem in to tinkturo za želodec le priporočam vsem, ki trpe na želodni bolezni.
Strasoldo (Primorsko), 6. marca 1898.
Karel grof Strasoldo.
Razprodaja se v lekarnah v Trstu, Istri, Dalmaciji, Pimorskem, Goriškem in Tolminkem po 30 stot. steklenica.

„Andemo de Franz“
krčma
v ulici Geppa št. 14.
Joči vina prve vrste:
Bela vipavska . . . . . liter po 36 kr.
Črna istrska . . . . . „ „ 36 „
Istrski refošk . . . . . „ „ 48 „
Kuhinja domača, vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili po zmernih cenah. Družinam se pošilja na dom od 10 litrov naprej: **Ipavsko belo liter po 28 kr. črno istersko liter po 28 kr.**
Priporoča se tudi krčmarjem, katerim dajem vinood 50 litrov naprej po dogovorjeni ceni.
Josip Furlan, lastnik.

izza mnogo let
preskušeno domače zdravilo
Frana wilhelm
lekarnarja
Naravnostnih odkritij kovin so zlatini kolajnami
Obrana znamke v mnogih državah
c. in kr. dvornega zalagatelja
Neukirchen, spodnje avstrijsko.
Fran Wilhelmov odvajajoči čaj
Zavitak K 2.— Poštni zavitek 15 zavitkov K 24.
Wilhelmov želiščni sok
1 stekl. K 2.50. Poštna pošiljatev 6 stekl. K 10.
C. in kr. priv.
Wilhelmova tekoča maža „Bassorin“
1 skatljica K 2. Poštna pošiljatev 15 kom. K 24.
Wilhelmov obliž
1 skatlja 80 stot. 1 ducat skatljic K 7.— 5 ducatov skatljic K 30.—
Poštne pošiljatev franko zaboj v vse avstro-ogerske postaje.
Vdobja se v mnogih lekarnah v znanih originalnih paketih, kjer jih pa nimajo se pošiljajo.